

Lausunto

23.02.2026

Asia: VN/9441/2025

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi avaruustoiminnasta annetun lain sekä maa-asetusta ja eräistä tutkista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Yleiset huomionne esityksestä ja sen keskeisistä tavoitteista?

Arvioitko lakiehdotuksilla olevan joitain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole otettu huomioon, millaisia?

Antaako esitysluonnos riittävän kuvan lakiehdotusten vaikutuksista yrityksille?

Antaako esitysluonnos riittävän kuvan lakiehdotusten vaikutuksista viranomaisille?

Business Finland on osallistunut työ- ja elinkeinoministeriön voimassa olevan avaruustoimintalain valmisteluun ja toimeenpanoon sekä järjestänyt lain uudistamisesta toimialan kuulemistilaisuuden.

Lausuntomme perustuu Business Finlandin strategisiin tavoitteisiin rakentaa maailmanluokan edellytyksiä uusille kasvualoille ja vahvistaa Suomen kilpailuasemaa investointien ja TKI-panostusten avulla.

Business Finland pitää lakimuutoksen tavoitteita, kuten lupamenettelyiden yhtenäistämistä, avaruusesineiden siirtojen sääntelyn selkeyttämistä ja kansallisen turvallisuuden huomioimista tärkeinä ja oikeansuuntaisina. Esityksen vaikutusarviossa tulisi kuitenkin kattavammin kuvata kuinka lupaprosessin sujuvuus ja käsittelyajat vaikuttavat yritysten investointeihin ja kuinka luvituksessa tarvittava resursointi- ja osaamistarpeet huomioidaan. Uudistuksen tulisi vastata selkeämpään ja ennakoitavaan sääntelyyn.

Avaruustoimiala kasvaa voimakkaasti ja on luonteeltaan globaali. Sääntely tulee mahdollistaa ketterä toiminta ja markkinoille pääsy. Tunnistamme toimialan esille nostamat kysymykset ja pidämme tärkeänä niiden asianmukaisen huomioimisen lain jatkovalmisteluissa. Edistysellinen

sääntely tukee yritysten kilpailukyvyyn kehittymistä luomatta tarpeetonta estettä innovaatioille tai investoinneille.

Nykyisessä toimintamallissa työ- ja elinkeinoministeriö on tarpeen mukaan pyytänyt lausuntoa toimilupaa hakevan yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja tulevaisuuden liiketoimintanäkymistä. Uudessa mallissa on tarpeen tarkentaa kuinka ja missä laajuudessa lupaviranomainen suunnittelee hyödyntävänsä ministeriöiden tai virastojen osaamista. Toimintamenot ovat tuottavuusleikkausten vuoksi rajallisia ja riski sujuvasta lupaprosessista on ilmeinen.

**Miten arvioitte viranomaisten tiedonsaantia ja tiedonluovutusta koskevia ehdotuksia?
Ovatko esityksen poikkeukset salassapitosäännöksistä toisaalta riittävän rajatut ja toisaalta riittävän kattavat, jotta lupamenettelyssä pystytään tarkoituksenmukaisesti arvioimaan kansallisen turvallisuuden näkökulma?**

Business Finland pitää tiedonvaihtoa koskevia ehdotuksia pääosin perusteltuina. Viranomaisten välinen sujuva tiedonsaanti on välttämätöntä avaruustoiminnan turvallisuuden arvioimiseksi. Tietojen luovutuksen tulee olla tarkkarajaista ja perusteltua, samalla varmistuen yritysten liike- ja teknologiasalaisuuksien suoja. Nämä menettelyt tulee olla ennakoitavia, jotta yritysten investointien ja TKI-toiminnan riskit eivät kasva. Tasapaino turvallisuuden ja kilpailukyvyyn välillä on olennainen osa Suomen toimintaympäristön houkuttelevuutta.

**Miten arvioitte ehdotettuja säännöksiä valtiosääntöoikeudellisten reunaehtojen näkökulmasta?
Onko esityksessä otettu riittävästi huomioon kansallisen turvallisuuden näkökulma?**

Kansallinen turvallisuus on otettu huomioon hyvin, mutta tulkinnasta ei saa muodostua yrityksille ennakoimatonta riskiä. Turvallisuutta tulee vahvistaa tavalla, joka mahdollistaa myös toimialan ennakoidun kasvun.

**Kommenttinne avaruusesineiden ja avaruustoiminnan siirtämistä toiselle koskevasta säännösehdotuksesta ja perusteluista (avaruustoimintalain ehdotettu 11 §)?
Miten arvioitte valtion takautumisoikeuden enimmäismäärän suuruutta ja riittävyttä avaruustoimintalain 7 §:n osalta?**

Avaruusesineiden siirtoa koskevat muutokset ovat kannatettavia. Muutokset edistävät kilpailukykyä kun kiertoradalla olevien satelliittien luovuttaminen nopeutuu.

Kommenttinne ehdotetusta seuraamusmaksun määräämistä koskevasta maa-asemista ja eräistä tutkista annetun lain säännöksestä (17 a §)?

Miten arvioitte ehdotettua seuraamusmaksun enimmäismäärää (molemmissa laeissa)?

Miten arvioitte seuraamusmaksujen määräämistä viranomaisille niissä tilanteissa, kun viranomainen harjoittaa kaupallista toimintaa tämän lain nojalla myönnetyn luvan mukaisesti? Miten asiaan vaikuttaa se, että kyseinen viranomaisen toiminta on lakisääteistä?

-

Kommenttinne ehdotetusta avaruustoimintalain voimaantulosta sekä ehdotetuista siirtymäsäännöksistä?

Ehdotettu voimaantulo on toimialalle tiukka. Muutosten onnistuminen edellyttää selkeää vaiheistusta, riittävää siirtymäaikaa, viranomaisohjeistusta ennalta ja viranomaisten yhteistyön varmistamista mm. lausuntojen antamiseksi.

Kanto Kimmo

Innovaatorahoituskeskus Business Finland - Space, Defence and
Connectivity -yksikkö